

SVÁTOSTI

Svátost je viditelné znamení neviditelné Boží milosti. Ve svátosti je osobně přítomen Bůh.

Rozdělují se na:

SVÁTOSTI INICIAČNÍ (křest, biřmování a eucharistie) – uvádějí do křesťanského života

SVÁTOSTI UZDRAVUJÍCÍ (svátost smíření a svátost nemocných)

SVÁTOSTI SPOLEČENSTVÍ a POSLÁNÍ (svátost manželství a svátost kněžství)

Všechny kromě jedné jsou udělovány církví skrze konkrétního zmocněnce (kněz, biskup nebo jáhen), pouze svátost manželství si manželé udělují navzájem.

KŘEST

Křest je první základní svátost. Bůh v ní přijímá člověka za své dítě, odpouští dědičnou vinu a pokřtěného včleňuje do společenství církve. Proto se má křest uskutečnit v místní církvi, to znamená ve farnosti, ve které rodina žije. Při křtu jsou nám odpuštěny všechny hříchy, jsme vytrženi z moci smrti a pozváni k životu v radosti. Křest je cestou z říše smrti do života; je branou do církve a počátkem trvalého společenství s Bohem. Křest je nutným předpokladem pro přijetí dalších svátostí.

Podmínky přijetí křtu:

- veřejně vyznaná víra ve spásu skrze Ježíše Krista
- příprava
- kmotr starší 16 let, praktikující víru

Malé děti mohou být pokřtěny, pokud budou v křesťanské víře také dále vychovávány. Alespoň jeden z rodičů má být schopen dítěti předat víru slovem a hlavně příkladem věrného plnění náboženských povinností. Před křtem se vyhotoví na faře křestní zápis. K němu je třeba donést rodný list dítěte, oddací

list rodičů, případně jejich křestní listy a jména a adresy kmotrů, případně jejich křestní listy. Místem křtu má být místní farnost, neboť křtem se nový křesťan zapojuje do místního farního společenství. Pro křest v jiné farnosti je třeba vyžádat písemný souhlas příslušného kněze.

- Je nutné, aby aspoň jeden z rodičů byl pokřtěný římskokatolík a zaručil se za křesťanskou výchovu svého dítěte.
- Ke křtu je pak potřeba si zakoupit křestní roušku a křestní svíci.

BIŘMOVÁNÍ

(afirmace - z lat. firmo – upevňovat, posilovat)

Biřmování je svátostí křesťanské dospělosti. Ve svátosti biřmování jsou pokřtění pevněji spojeni s církví a obdarováni silou Ducha svatého, aby byli schopni vydávat svědectví o své víře. Skrze svátost biřmování jsou uschopněni víru šířit a bránit. Stávají se tak zodpovědnými členy katolické církve.

Podmínky přijetí biřmování:

- křest
- žít v přátelství s Bohem (bez těžkého hříchu)
- věk (min. 15 let, stanoví ho biskupská konference)
- příprava
- biřmovaný kmotr

Při biřmování je duši pokřtěného

křesťana vtištěna nesmazatelná pečeť, kterou lze přijmout pouze jednou v životě a která působí vzrůst křestní milosti. Dar ducha svatého je moc shůry, v níž biřmovaný vydává věrohodné svědectví vlastního života a stává se tak Kristovým svědkem.

Svátost je udělena skrze vkládání rukou a mazání vonným olejem (křížmem) na čele a vyslovením formule: „Přijmi pečeť

daru Ducha svatého“. Svátost uděluje za normálních okolností biskup, je-li to potřeba, může k tomu biskup pověřit i nějakého kněze. V ohrožení života může biřmovat každý kněz.

SVÁTOST EUCHARISTIE

Kristus den předtím, než za naše hříchy zemřel na kříži, pozval apoštoly ke společnému slavení večeře. Nad nekvašeným chlebem Ježíš říká: "Toto je moje tělo, které se za vás vydává" a nad kalichem požehnání: "Toto je moje krev, krev nové smlouvy, která se za vás vylévá. To čiňte na mou památku“. Eucharistie je pramen a vrchol života církve. Byla ustanovena Ježíšem při poslední večeři, den před jeho smrtí. Pán Ježíš při ní dal svým učedníkům své tělo a svou krev jako pokrm. Eucharistický chléb a víno jsou reálně Tělo a Krev Kristova. Když je přijímáme, osobně se setkáváme s Pánem Ježíšem. Ježíš je v eucharistii přítomný osobně, neviditelně a skutečně. Celý Kristus je přítomný jak v podobě chleba, tak v podobě vína.

Podmínky přijetí eucharistie:

- být pokřtěný a věřit v přítomnost Krista v eucharistii
- žít v přátelství s Bohem v milosti posvěcující (bez těžkého hříchu)
- nebýt v církevním trestu
- žít řádně povinnosti svého stavu
- příprava (u dětí se předpokládá výuka náboženství)

Eucharistie nás hlouběji spojuje s Ježíšem Kristem, i se společenstvím věřících - činí nás živým článkem Kristova těla, obnovuje v nás milost, kterou jsme přijali ve křtu a v biřmování a posiluje nás v boji proti hříchu.

Ke svatému přijímání je možné přistupovat denně, výjimečně dvakrát denně a to za podmínky, že jsem při druhém přijetí eucharistie byl účasten celé mše svaté.

Před přijetím eucharistie se dodržuje jednohodinový půst od jídla a pití (obyčejná voda a léky nejsou překážkou). U nemocných není nutné tento půst dodržet. Církev doporučuje věřícím, aby přijímali svaté přijímání, kdykoli se účastní eucharistické oběti. Za povinnost jim to ukládá alespoň jednou do roka.

SVÁTOST SMÍŘENÍ

Večer o Velikonocích se Pán Ježíš ukázal svým apoštolům a řekl jim: "Přijměte Ducha svatého. Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou" (Jan 20,22-23). Odpuštění hříchů, spáchaných po křtu, se uděluje prostřednictvím svátosti smíření nazývané též zpovědí. Ježíš ví o naší slabosti a o naší náchylnosti ke hříchu a ve svátosti smíření nám nabízí pomoc.

Podmínky přijetí svátosti smíření:

- lítost – tj. bolest ducha a odsouzení spáchaného hříchu spojeného s předsevzetím v budoucnu již nehřešit
- vyznání hříchů před knězem – je nezbytné vyznat všechny těžké hříchy, kterých je si kající vědom, u všedních (každodenních vin) není zpověď nezbytná, ale vhodná. Pravidelná svátost smíření spojená s vyznáním všedních hříchů pomáhá vychovávat svědomí, bojovat proti zlým náklonnostem.
- zadostiučinění (pokání) – po rozhřešení musí kající vykonat něco navíc, aby napravil a odčinil svoje viny. Musí vykonat pokání (modlitba, almužna, služba bližním, skutky milosrdenství)
- svátost smíření je nutná minimálně jedenkrát za rok – nejlépe o velikonocích, doporučuje se jednou za měsíc

Těm, kdo přistupují ke svátosti smíření, se dostává od Boha odpuštění a zároveň se smiřují s církví, kterou znevěrohodnili svými hříchy.

Příležitost ke svátosti smíření je v naší farnosti půl hodiny před každou mší svatou. Před Vánocemi a Velikonocemi je nabídka rozšířená, přijíždí zpovídat cizí kněz. Termíny jsou dopředu zveřejněny. Kromě těchto časů je také možné se domluvit s knězem osobně.

SVÁTOST POMAZÁNÍ NEMOCNÝCH

„Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno“ (Jak 5, 13 – 15).

Svátost nemocných či pomazání nemocných je určena lidem, kteří vážně onemocněli nebo jejichž síly jsou stářím značně oslabeny. Svátost je nemocnému v jeho vážné nemoci posilou na duchu. Nemocný může skrze něj dojít i tělesného uzdravení. Udílí se vkládáním rukou kněze na hlavu nemocného a následným mazáním posvěceným olejem na hlavě a na rukou. V případě nouze stačí pomazání na čele. Pomazání nemocných lze udělit v kostele při mši i mimo mši, doma, v nemocnici nebo kdekoli, kde může kněz nemocného navštívit. Je vhodné se na slavení svátosti pomazání nemocných připravit společnou modlitbou celé rodiny nebo úzkého okruhu přátel nemocného. Je-li to možné, mohou pak tito nejbližší být také účastni vlastního slavení svátosti.

SVÁTOST KNĚŽSTVÍ

Svátost služebného kněžství je svátostí povolání. Slouží k budování církve jako Božího lidu. Je svátostí pro dobro druhých. Prostřednictvím svátosti kněžství pokračuje Ježíš Kristus v církvi v poslání, které svěřil apoštolům. Proto v první řadě platí: "Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem si vyvolil vás." (Jan 15,16) Kristus vyvolil z učedníků, které si kolem sebe shromáždil dvanáct, které zvláště vychovává a nazývá apoštoly. Těch dvanáct Ježíš vybavuje zvláštním posláním, které je možno chápat jako pověření k službám Božímu lidu.

Jsou to:

1. služba hlásání Božího slova
2. kněžská služba
3. pastýřská služba (služba vedení)

Své pověření předávali apoštolové vzkládáním rukou - svěcením. V listě Timotejovi píše apoštol Pavel: "a proto tě vybízím: zase oživ plamen Božího daru, který ti byl dán vzkládáním mých rukou." (2Tim 1,6). Svátost kněžství má tři stupně: svěcení jáhenské, kněžské a biskupské.

Jáhni křtí, vedou bohoslužby slova a podávají eucharistii. Jáhenské svěcení mohou přijmout rovněž ženatí muži. Podmínkou je studium teologie, duchovní formace, věk alespoň 35 let.

Kněžské a jáhenské svěcení uděluje biskup, biskupské svěcení obyčejně biskup za asistence dvou dalších biskupů. Všechna svěcení se udělují vzkládáním rukou, při některých (kněžství a biskupství) se užívá také mazání olejem. Svátost kněžství se uděluje vkládáním rukou, po němž následuje modlitba svěcení, kterou si svěcenci vyprošují od Boha milosti Ducha svatého potřebné pro jejich službu. Svěcení vtiskuje nezrušitelné svátostné znamení. Církev uděluje svátost kněžství pouze pokřtěným mužům, jejichž schopnosti pro výkon služby byly náležitě prošetřeny a uznány. Odpovědnost a právo povolání někomu, aby přijal svěcení, přísluší církevní autoritě.

SVÁTOST MANŽELSTVÍ

Bůh stvořil člověka jako muže a ženu, aby byli jedno a aby byli obrazem Božím. Proto to je jediná svátost, kterou neuděluje církev, ale kterou si udělují manželé navzájem. Církev zde vystupuje pouze jako svědek tohoto spojení a manžele provází požehnáním.

Ve svátosti manželství také vidíme obraz vztahu Krista a církve. Svatý Pavel píše v Listě Efezským 5,31: „Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo. Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev.“

V křesťanském manželství se má láska a věrnost Krista ke své církvi, stát viditelnou. Mezi dvěma lidmi se tedy děje to, co se děje mezi Kristem a církví.

Podmínky přijetí svátosti manželství:

- křest alespoň jednoho z partnerů
- být svobodný nebo ovdovělý
- plnoletost
- uznání jednoty, věrnosti a nerozlučitelnosti manželství
- souhlas s přijetím dětí
- dva svědci

Sňatek mezi katolíkem a nekatolíkem (nepokřtěným) lze uzavřít za podmínek, že nebude bránit partnerovi ve víře a dovolí v katolické víře vychovat děti. Dále je nutný souhlas biskupa, tzv. dispens, který si vyžádá kněz od biskupa.

Je vhodné, aby zájemci o svátost manželství přišli na faru aspoň šest měsíců před plánovanou svatbou, aby se zařídilo vše nezbytné a byl čas na potřebnou přípravu. Podle současných zákonů má církevní sňatek platnost i před státem.

SVÁTOSTINY

Církev ustanovila svátostiny k posvěcování některých církevních služeb. Tvoří je vždy nějaká modlitba doprovázená určitým znamením. Mezi svátostiny patří především žehnání osob, předmětů, obydlí, pracovišť, dopravních prostředků... Každé požehnání je chválou Boha a prosbou o jeho dary.